

Alkolün Yasal Yansımaları

Legal Reflections of Alcohol

Habibullah Akıncı¹

Regulating Alcohol around the World Policy Cocktails

Tiffany Bergin

New York, 2016, Routledge, 151 pages.

Küresel boyutta alkol üretimi, ticareti ve kullanımı başta olmak üzere alkol konusundaki yasal düzenlemeleri inceleyen kitabın yazarı Tiffany Bergin, Ohio’da Kate State Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Çalışma alanlarından bazıları, cezalarda adalet politikaları, maliyet-fayda analizleri ve çevre suçlarıdır.

Tarihin farklı dönemlerinde siyasal iktidarlar; ciddi kazalara, suçlara ve ölümlere sebebiyet verdiği gerekçesi ile alkol kullanımını denetlemek üzere farklı düzenlemelerde bulunmuştur. Bergin ise bu çalışmasında, alkol ile ilgili yasal uygulamaları örnek olaylar üzerinden yorumlama yöntemini tercih ederek bu düzenlemeleri okuyucuya sunmaktadır. Kitabın bölümlerinde genelde iki örnek üzerinden karşılaştırmalı analizlerin yapıldığı dikkat çekmektedir. Yazar söz konusu örnekleri Amerika Birleşik Devletleri’nin farklı eyaletleri ile Sovyetler Birliği ülkelerinden almayı uygun görmüştür. Örnekler seçilirken yoğun alkol üretimi ve tüketimi, tarihî olaylar ve uygulanan etkili politikalar da göz önüne alınmıştır. Fakat belirli sınırlılıkların hangi gerekçe ile getirildiği hakkında bir bilgi verilmemiştir.

Yazar eserinde alkol üzerine yapılan yasal düzenlemeleri beş başlıkta değerlendirmeyi tercih etmiştir. Bu başlıklar, “Alkol ve Politika”, “Tarih, Kültür, Bağlam ve Dönüşüm”,

¹ Yalova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü 77100 Yalova. Eposta: habibullahaknc@gmail.com

“Yasaklama Politikalarından Önemli Dersler: 1920’lerden Sonra”, “Alkolün Toplumsal Zararlarını Azaltmak İçin Genel Çabalar”, “Hedeflenen Politikalar, Minimum Alkol Kullanma Yaşı Kanunları” olarak sıralanmaktadır. Başlıklardan da anlaşılacağı üzere, alkol kullanımını sınırlandırmak amacıyla belirli yasaklar getirilmesinin sağlıklı sonuçlar vermediği eserde örnek olaylar üzerinden açıklanmaktadır. Bunun için mahkeme kararları ve yasalaşmış cezai yaptırımlar kaynak gösterilmiştir.

Eserde tarihî olaylara, tanınmış liderlerin politikalarına ve dönemsel olarak ülke politika ve yasalarına yapılan atıflarla okurun nispeten ilgi duyacağı popüler uygulamalara başvurulmuştur. Böylece anlatım hem zengin hem de anlaşılır kılınırken yalın üslubuyla da okuma kolaylığı sağlanmıştır. Bununla birlikte konunun açıklanmasında kimi alanların eksik kaldığı da dikkatlerden kaçmamaktadır. Bunlardan biri, verilen örnek olay çalışmalarının Rusya, ABD ve İsveç gibi gelişmiş ülkeler ile sınırlı bırakılmasıdır. Oysa alkolün gelişmekte olan ülkelerde de hatırı sayılır bir piyasası bulunduğu bilinmektedir. Yazar, zaman zaman farklı kaynaklara dayanarak gelişmekte olan ülkelerden de bahsetmekle birlikte, ismi geçen diğer örneklere nazaran bu verilerin tatmin edici bilgiler sağlamaktan uzak olduğu söylenebilir. Bu noktada yazarın örnek olarak sadece refah seviyesi yüksek ve gelişmiş ülkeleri tercih etmesi, sonuçların farklı sosyal ve ekonomik alanlar için yorumlanmasını güçleştirmektedir. Diğer yandan bir derleme biçiminde tanımlanabilecek bu eserin yazımı esnasında yazarın bahsedilen durumla ilgili bir çabasının olup olmadığı hususunda bir bilgi verilmemiştir. Nitekim literatürün el verdiği örnek olguların sınırlı sayıda olması bu durumun gerekçesi olarak düşünülebilir.

Hülasa eserin, alandaki bir boşluğu doldurur nitelikte olduğunu söylemek mümkündür. Bergin, alkol düzenlemeleri üzerine kapsamlı bir grafik çizmeye çalışmış ve bu çizimi gerçekleştirirken tarihî olaylara, isyanlara ve kıtlıklara da yer vererek eserin ilgi çekici bir hâl almasına olanak sağlamıştır. Eserin bazı kısımlarında alkolden farklı olarak bağımlılık meydana getiren maddelerle ilgili politikalara da değinmiştir. Bunu ise eserin amacından uzaklaşmadan yapmayı başarmıştır. Belirli başlıklar altında mevcut politikaları işleme, sosyal politikalar alanında çalışacaklar için verimli bir kaynak olarak değerlendirilebilir. Eserin konusu ve işlenişi itibarıyla ilgili alanda ciddi kolaylıklar sağlayacağı beklenmektedir. Gerçekten de geçmiş ve güncel politikalar üzerinden karşılaştırmalara gidilmesi, alkol politikalarının felsefesi ve politika üreticilerin tepkisini anlamak adına önemli bir noktadır.